

DOI: <https://doi.org/10.37129/2313-7509.2020.13.2.200-207>
УДК 372.8

Л.М. Семененко¹

О.І. Кондратенко²

Н.О. Коркіна²

Ю.Б. Добровольський³, к.т.н., доц.

І.О. Целіщев³

¹ Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, м. Київ, Україна

² Військова академія (м. Одеса), Україна

³ Кафедра військової підготовки Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

ОСНОВИ ДІАГНОСТУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧЕНОСТІ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Високі вимоги до підготовки військового фахівця, передбачають підвищення якості мовної освіти слухачів (курсантів) військових вузів, яке можливо здійснити за рахунок реформування неефективних методик навчання іноземній мові. Причому, під час оновлення та удосконалення існуючих методик, а також під час розроблення нових технологій навчання іноземним мовам необхідно враховувати специфіку навчального закладу, закритість і відособленість військової організації. З урахуванням зазначених особливостей сучасна методика викладання іноземної мови у військових вузах повинна бути спрямована, на формування професійної компетенції, і на розвиток різнобічної особистості, здатної грамотно висловлювати свої думки. Управління якістю військової освіти включає реалізацію адекватної існуючим вимогам системи педагогічних вимірювань. Цілком очевидно, що призначення педагогічних вимірювань так чи інакше пов'язане з контролем, обліком, діагностикою, дослідженням, моніторингом, експертизою, стимулюванням, оцінюванням та відміткою. Тобто, з такого роду діями, механізмами, засобами, які мають своє відображення в освітньому процесі під час вивчення іноземних мов у вищих військових навчальних закладах, необхідно мати певну основу їх організації з метою забезпечення його цілісності, продуктивності, спрямованості на розвиток особистості навчаємого. Тому викладені у статті основи діагностування та організації оцінювання навченості іноземній мові у вищих військових навчальних закладах дозволять визначити головні особливості та принципи функціонування системи діагностування та оцінювання іноземній мові у вищих військових навчальних закладах.

Ключові слова: іноземна мова, вищий військовий навчальний заклад, система педагогічних вимірювань, контроль якості навчання, оцінювання навченості.

Сучасні зміни всіх сфер життя суспільства, кардинальна реформа військової організації держави та Збройних Сил потребують удосконалення системи освіти і виховання військових кадрів. Діяльність військових установ в сучасних умовах спрямована на підвищення якості військово-професійної підготовки майбутніх офіцерів, формування і розвиток їх загальної та професійної культури. Військово-педагогічна практика свідчить про те, що неможливо підготувати висококваліфікованих фахівців, готових бездоганно виконувати свій громадянський і військовий обов'язок, без творчого ставлення до справи. Для формування їх професійної культури сучасним військовим фахівцям, крім глибоких знань із спеціальних та військових дисциплін, необхідні: досвід роботи на комп'ютері, розвинені комунікативні навички, високий рівень володіння іноземними мовами (насамперед, англійською мовою, яка є мовою світового спілкування), що особливо важливо. Виховна функція лінгвоосвітнього процесу проявляється у формуванні у слухачів (курсантів) вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) патріотичного світогляду, почуття обов'язку, честі і особистої гідності, моральної самосвідомості, навичок і вмінь висококультурної та дисциплінованої поведінки. Значними можливостями володіє іноземна мова і для розвитку у слухачів (курсантів) сприйняття, пам'яті, волі, мислення. Як показує аналіз педагогічної практики викладачів іноземних мов у ВВНЗ, більшість з них недостатньо використовують виховний потенціал навчального процесу для формування професійної культури слухача. При цьому, як показав проведений аналіз, багатий педагогічний потенціал засобів іноземної мови у формуванні професійної культури слухачів (курсантів) до теперішнього часу не отримав належної реалізації в освітній діяльності військових вузів [1-7].

Важливість формування професійної культури офіцерів у лінгвоосвітньому процесі обумовлена потребою розвитку у них навичок і вмінь комунікативного спілкування за допомогою використання мовних моделей, що застосовуються в ході вивчення іноземної мови; можливістю вивчення звичаїв і традицій країн мови яких вивчаються, їх культури, специфіки військово-політичного розвитку з метою використання отриманих знань в їх подальшій діяльності; необхідністю постійного вдосконалення професійної культури сучасних офіцерів в умінні працювати з іноземними джерелами та спілкуванні із зарубіжними військовослужбовцями в рамках міждержавних зв'язків. Проблема дослідження актуалізується також можливістю педагогічного аналізу і узагальнення досвіду навчання і виховання в зарубіжних військових вузах, що зумовлено тематикою навчальних програм з іноземної мови; дидактичними і виховними можливостями навчально-виховного процесу, які дозволяють посилити мотивацію навчаних щодо формування їх військово-професійної спрямованості та професійної компетентності.

Постановка проблеми

Управління якістю військової освіти включає реалізацію адекватної системи педагогічних вимірювань. Цілком очевидно, що призначення педагогічних вимірювань так чи інакше пов'язане з контролем, обліком, діагностикою, дослідженням, моніторингом, експертизою, стимулюванням, оцінкою, відміткою. Тобто, з такого роду діями, механізмами, засобами, які мають своє відображення в освітньому процесі під час вивчення іноземних мов у ВВНЗ [1-4], беручи участь в забезпеченні його цілісності, продуктивності, спрямованості на розвиток особистості навчаємого. Педагогічні вимірювання можна визначити як підсистему управління якістю навчання, що дозволяє встановити ступінь відповідності досягнутого рівня освітнього процесу і його результату нормам і вимогам, які встановлюються за державним стандартом освіти. Педагогічний вимір – прикладний напрямок сучасної науки, пов'язаний з використанням чисел та мір оцінювання. Предметом педагогічних вимірювань є обґрунтування оптимальних параметрів, критеріїв, показників та індикаторів якості освітньої діяльності. Основним методом педагогічних вимірювань є тест. Практика педагогічних вимірювань пов'язана з розробкою тестів і інструментальних адаптивних тестових програм, з проведенням моніторингу, рейтингу, шкалування різних педагогічних об'єктів.

Аналіз останніх досягнень і публікацій

Аналіз останніх досліджень та публікацій, а також досвіду викладання іноземної мови у ВВНЗ показує, що сьогодні до числа основних функцій педагогічних вимірювань можна віднести кваліметричну, мотивуючу, дослідницьку, експертну, контрольну-оцінювальну та діагностичну. Кваліметрична функція педагогічних вимірювань необхідна для забезпечення якості освіти, її процесів, умов та результатів [3, 9]. Мотивуюча функція орієнтує на розробку такої системи педагогічних вимірювань, яка покликана ефективно впливати на мотиваційно-ціннісну сферу особистості в її становленні та розвитку. Модернізація освітнього процесу вимагає включення педагогічних колективів в наукову розробку цілого ряду актуальних проблем. Дослідницька функція педагогічних вимірювань покликана забезпечити якість дослідно-експериментальної діяльності у ВВНЗ, накопичення статистичних даних, їх аналіз, виявлення динаміки, тенденцій, прогнозування подальшого розвитку освітніх систем. Експертна функція педагогічних вимірювань спрямована на встановлення ступеня відповідності педагогічних систем (об'єктів, явищ, процесів) певним нормам, стандартам за допомогою застосування комплексу науково обґрунтованих процедур, нормативно-правових дій та операцій, необхідних для отримання об'єктивного судження про якість досліджуваного педагогічного об'єкту (системи, явища, процесу) [1-9]. Але найбільш важливими функціями у процесі навчання слухачів (курсантів) ВВНЗ є контрольна-оцінювальна та діагностична функція педагогічних вимірювань, бо під впливом різних факторів підходи до їх практичної реалізації можуть застарівати і потребувати постійної трансформації та адаптації до зміни обстановки.

Постановка задачі та її розв'язання

Тому метою статті є уточнення основних принципів діагностування та вимог до організації оцінювання навченості іноземній мові у вищих військових навчальних закладах як основного елементу освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження

Сучасна дидактика визнає, що проблема створення і впровадження в практику освітніх стандартів пов'язана з іншою не менш важливою проблемою – достовірністю і надійністю вимірювання рівня (ступеня) навченості слухача відповідно до будь-яких із стандартів, тобто з використанням у ВВНЗ педагогічного вимірювання. Оцінювання в педагогічній практиці найчастіше розглядають як процес співвідношення порядку виконання та результату діяльності з наміченим еталоном для встановлення рівня і якості освоєння учнями програмного матеріалу, визначення та прийняття ними освітніх завдань для подальшого просування в навчанні. Оцінку, як правило, трактують в педагогічних колах: як визначення і вираження в умовних знаках-балах, а також в оціночних судженнях викладача ступеня освоєння навчаємими знань, умінь, навичок, встановлених програмою; як процес послідовного збору, аналізу та використання інформації під час оцінювання ефективності навчання та виховання; як процес порівняння умінь, навичок і знань з тими зразками, які визначені в навчальній програмі (стандарті); як процедура вимірювання.

Кількісна міра оцінки, зазвичай виражена в балах, називається оцінкою. Оцінюванню піддають основні види діяльності освітньої установи (кількісні та якісні результати освітньої діяльності). До основних завдань оцінювання можна віднести: орієнтування слухача на рівень його знань і ступінь їх відповідності нормативу; інформування про успіхи та невдачі в навчанні; висловлення загальної думки та судження про навчаємого. У практиці сьогодні виділяють декілька основних способів оцінювання це: порівняльний (викладач порівнює дії, навички і знання одного слухача з іншими); нормативний (оцінюють підсумки виходячи з вимог стандарту освіти та з програмних вимог); особистий (відповідь слухача порівнюють з його діями, навичками, знаннями та відповідями в минулому, співвідносять з особистісним потенціалом слухача).

Орієнтування освіти на формування ключових компетентностей здатне зробити істотний вплив на всю систему оцінювання та контролю результатів навчання. У зв'язку з цим виникає завдання створення міждисциплінарних (комплексних) вимірів, що вимагають під час оцінювання результатів навчання використовувати методи багатомірного шкалування, а також спеціальних методів інтеграції оцінок окремих характеристик навчаємих. В умовах особисто орієнтованої спрямованості освіти, в процесі розробки і реалізації системи забезпечення її якості до числа пріоритетних проблем можна віднести: створення системи оцінювання досягнень, адекватної новим освітнім цілям, пов'язаним зі здатністю навчаємих вирішувати проблеми в іншомовному середовищі; відкритість вимог до рівня підготовки слухачів (курсантів) ВВНЗ та процедур контролю для усіх учасників освітнього процесу. Сучасні умови трансформації освіти викликають необхідність розробки нових видів, форм, методів і засобів оцінювання динаміки навченості слухачів (курсантів), для підвищення мотивації та інтересу до навчання, а також враховують індивідуальні особливості кожного слухача.

Діагностична функція педагогічних вимірювань пов'язана з визначенням освітнього потенціалу навчаємих, їх реальних навчальних можливостей, стану здоров'я, ставлення до навчання, рівня сформованості загальноосвітніх умінь і навичок тощо. Завдяки якісним діагностичним процедурам під час викладання іноземної мови в ВВНЗ вдається встановити рівень навченості слухачів (курсантів), що дозволяє визначити оптимальну ступінь складності перевірочних завдань. Педагогічна діагностика забезпечує індивідуалізацію та диференціацію в оцінюванні освітньої діяльності слухачів (курсантів), встановлення причинно-наслідкових зв'язків в забезпеченні її якості. Провідні завдання діагностування пов'язані з аналізом інформації про стан об'єктів та процесів

навчання та подальшим викладанням в цілях забезпечення продуктивності розвитку особистості навчаємих. Тим самим у діагностику вкладається більш широкий і більш глибокий зміст, ніж в традиційну перевірку знань, умінь і способів діяльності навчаємих. Діагностика переважно лише констатує результати, не пояснюючи їх походження. Діагностування розглядає результати у зв'язку з напрямками, способами їх досягнення, виявляє тенденції, динаміку формування продуктів навчання. Діагностичне вивчення тих, хто навчається (слухачів (курсантів)) – надзвичайно важлива ділянка роботи викладача. Якщо воно проводиться неправильно, недбало, поверхово, то нічого, крім марної трати часу і сил, не буде. Більш того, неправдивий висновок може завдати непоправної шкоди слухачу: його, здатного і розсудливої, але норавливого, легко сплутати з малоздібним і ледачим. Викладач ВВНЗ завжди повинен бути стурбованим професійними питаннями: що маємо? що має бути? що необхідно зробити, щоб було так, як потрібно?

У реальних умовах навчання у ВВНЗ викладачу доцільно спиратися на комплексну діагностику вивчення слухача. Від неефективних по елементних методик вона відрізняється в головному тим, що в ній виділяються і вивчаються не окремі якості слухача, а розглядається освітня діяльність як ціле, в нерозривній єдності з особистістю слухача, конкретними умовами і ситуаціями. Існує необхідність діагностування навченості (тобто досягнутих результатів) і здатності до навчання (тобто потенційної можливості слухачів досягати заданих результатів).

Основними принципами діагностування навченості є: об'єктивність, систематичність, відкритість. Об'єктивність забезпечується перш за все завдяки науково обґрунтованому визначенню параметрів, критеріїв, показників, індикаторів дослідження рівня навченості, оптимального проектування змісту і методики діагностичних процедур за умови зацікавленості викладача в успіху кожного слухача. Об'єктивність діагностування досягається за допомогою системи педагогічних дій і операцій, які виконуються кваліфікованими фахівцями. Принцип систематичності вимагає проведення діагностичної роботи на всіх етапах освітнього процесу. Систематичність (цілісність) діагностування досягається завдяки його чітко вивіренім цілям.

Принцип систематичності передбачає тісний взаємозв'язок форм, методів, засобів контролю, перевірки, оцінювання, підпорядкуванню їх одній меті. Такий підхід виключає універсальність окремих методів і засобів діагностування.

Принцип відкритості полягає перш за все у проведенні випробувань для всіх слухачів (курсантів) за одними і тими ж критеріями. Рейтинг освітньої діяльності кожного слухача, що встановлюється в процесі діагностування, має наочний характер. Необхідною умовою реалізації цього принципу є також оголошення результатів діагностичних зрізів, обговорення і аналіз їх за участю зацікавлених людей, складання перспективних планів освітніх досягнень. Одним із засобів діагностики навченості та вивчення освітніх успіхів є тестування у найрізноманітніших його формах. Необхідно викладачам виключати суб'єктивізм, а показник діагностики повинен виражатися в об'єктивних і порівнянних даних.

Кількісне оцінювання рівня навченості виходить у тому випадку, коли викладач визначає оцінку як співвідношення між фактично засвоєними знаннями, вміннями, способами діяльності і загальним їх обсягом, який запропонований для засвоєння. Показник засвоєння (продуктивності навчання), згідно якого обчислюється співвідношення показників шляхом: оцінки успішності (продуктивності); фактичного обсягу засвоєних знань, умінь; повного обсягу знань, умінь, які запропоновані для засвоєння. Для визначення оцінки за цими критеріями необхідно навчитися вимірювати обсяги засвоєної і запропонованої (еталонної) інформації.

Правильне уявлення про досягнуті результати може бути отримано тільки у зв'язку з вивченням можливостей їх досягнення. Навченість розглядається як досягнутий на момент діагностування рівень сформованості наміченого продукту, а здатність до навчання – як потенційна здатність досягти запланованих результатів у майбутньому. Навчаємість – це здатність (придатність) тих, хто навчається опанувати заданий зміст навчання. Поширеними синонімами поняття навченості є такі

поняття, які відображають якості слухача: «навчальна здатність», «реальні навчальні можливості», «потенційні можливості» тощо.

Найважливішими компонентами навченості є: потенційні можливості слухача; обсяги дієвих знань; узагальненість мислення (розумовий процес); темпи просування у навчанні (темпи засвоєння знань, умінь; темпи приросту результатів).

Потенційні можливості як фактор включають в себе індивідуальні характеристики навчаємого. До основних з них можна віднести: сприйнятливність, мотивація навчання, готовність до розумової праці, самоорганізація, здатність навчатися, успішність пізнавальної діяльності тощо. Найбільш важливими є сформованість розумових дій, широта знань, загальна ерудиція слухачів (курсантів), їх мовний розвиток, рівень засвоєння знань, умінь тощо.

Узагальненість мислення ще один визначальний комплексний фактор навченості, відповідальний за якість (глибину, ефективність) пізнавального процесу. Такі характеристики мислення, як сила, гнучкість, самостійність, економічність, також істотно визначають можливості і переваги кожного слухача. Фактор темпів логічно розглядати як похідний від попередніх тому, що всі переваги особистості, що має більш високу навчаємість перед особистістю з більш низькою характеристикою цієї якості практично зводяться до різниці в темпах (часу) освоєння знань, умінь, просування в навчанні і приросту результатів. На темпи впливають і потенційні можливості учнів, і обсяги їх дієвих знань, умінь, а також характеристики мислення. Тому саме темпи є визначальною характеристикою навченості. До підвищення темпів і зниження витрат часу в кінцевому рахунку зводиться вся економія в педагогічному процесі.

Темп засвоєння знань, умінь (T_z). Цей показник допускає різні інтерпретації. Їм можна охарактеризувати перш за все як час засвоєння еталонного поняття (виконання еталонного тесту), а також довільного (але однакового для всіх слухачів (курсантів)) поняття або тесту:

$$T_z = \frac{T_\phi}{T_e} \cdot 100\% \quad (1)$$

де T_ϕ - фактично витрачений час на повне засвоєння еталонного поняття, або виконання еталонного тесту конкретним учнем; T_e - середньостатистичний час виконання еталонного завдання. Поняття «еталонний» має конкретний зміст і може означати «середньостатистичний», «за багаторічними спостереженнями», «на рівні прийнятих вимог» тощо.

Необхідною умовою відповідності еталонним вимогам є створення сильної мотивації, тобто прагнення якомога раніше, але правильно виконати роботу. За результатами тестування або виконання завдання встановлюється рейтинг діяльності слухачів (курсантів), їх прізвища розташовуються в списку відповідно до збільшення тривалості (темпу) виконання завдань.

Темпи просування в навчанні (T_n). Цей показник темпу набагато повніше характеризує здатність до навчання, оскільки враховує більш тривалий період навчання, на якому вплив якості проявляється значно сильніше. При використанні цього показника береться до уваги час повного засвоєння розділу, частини курсу, всього навчального предмету:

$$T_n = \frac{T_z}{T_e} \cdot 100\% \quad (2)$$

де T_z - час повного засвоєння розділу (частини курсу, всього навчального предмета) конкретним слухачем; T_e - еталонний час засвоєння того ж обсягу навчального матеріалу, який встановлений експертним шляхом або ж за допомогою теоретичних розрахунків.

Практика постійно підтверджує, що той слухач швидше опановує обсяг знань, який йому запропонований та який має вищу здатність до навчання. Тому дослідження T_n відкриває шляхи кількісної оцінки можливостей слухачів (курсантів). Під час практичного визначення показника T_n необхідно також забезпечити належну мотивацію навчання.

Економія часу, прискорення темпів, дострокове вивчення не тільки окремих тем, розділів, а й цілих курсів, як свідчить досвід кращих викладачів, досягаються за рахунок мобілізації навченості, впровадження стимулів, що спонукають до напруженої інтелектуальної діяльності. Таким чином, здатність до навчання – не раз і назавжди встановлена якість особистості, а динамічний процес, що розвивається під впливом різних причин, якими можна цілеспрямовано керувати.

Темпи приросту результатів (T_p). Цей показник характеризує динаміку навченості і має важливе значення для розуміння і оперативного обліку змін, що відбуваються у навчальному процесі. Ці зміни мають характер підвищення, стабілізації або зниження результативності. Їх не можна ототожнювати з оцінками, так як останні можуть значно коливатися від заняття до заняття. На появу певної оцінки дуже часто впливають і випадкові причини. Зміни, про які йде мова, характеризують тенденцію, що набрала або набирає силу в освітній діяльності кожного слухача. Ймовірно, що ця тенденція обумовлена навчальністю. Але тенденцію, як і звичку, раптово змінити не можна, її виправляють повільно і поступово. Показник приросту результатів фіксує, з якою швидкістю йде цей процес, яку спрямованість і характер він набуває.

Оперуючи темпами зміни результативності, можна охарактеризувати протягом навчального процесу, коливання навченості окремого слухача або усієї групи. Показник зміни результативності (T_p) виражає відношення наступних досягнень до попередніх:

$$T_p = \frac{T_n}{T_o} \cdot 100\%, \quad (3)$$

де T_n – подальше зафіксоване значення показника навчання (у відсотках відносних значень, балах), T_o – зафіксоване значення досягнутого показника або середнє арифметичне значення ряду показників. Конкретна аналітична формула залежить від того, як трактуються поняття наступних і попередніх досягнень: вони можуть отримувати значення абсолютних, середньоарифметичних або зважених оцінок.

Технологія визначення навченості учнів за темпами засвоєння спрощує вирішення багатьох проблем. Перш за все вона застосовується для диференціювання однорідних класів (груп, підгруп). До сьогодні для цього використовувалися такі показники, як успішність, рівень підготовленості по конкретних напрямках, частково – здатності і схильності тих, хто навчається, деякі інші ознаки. Але всі вони відображаються у показнику навченості. Ця інтегральна характеристика служить визначенням освітнього потенціалу кожного слухача ВВНЗ та вказує на шляхи раціоналізації його персонального процесу.

У теорії і практиці освіти існують такі вимоги до організації контролю, оцінювання навчальних досягнень тих, хто навчається:

- індивідуальний характер оцінювання, що вимагає здійснення контролю за роботою кожного навчаємого, його особистісними досягненнями, який не допускає підміни результатів навчання окремих навчаємих підсумками роботи групи, класу, і навпаки;
- систематичність, регулярність проведення контролю на всіх етапах процесу навчання, поєднання його з іншими сторонами освітньої діяльності тих, хто навчається;
- різноманітність форм проведення контролю;
- всебічність, що забезпечує перевірку теоретичних знань, інтелектуальних і практичних умінь, навичок і способів діяльності слухачів (курсантів);

- об'єктивність, що виключає навмисні, суб'єктивні і помилкові судження і висновки викладача, засновані на недостатньому вивченні слухачами або упереджене ставлення його до деяких з них;
 - диференційований підхід, що враховує специфічні особливості кожної освітньої галузі, кожного навчального предмету та окремих його розділів, а також індивідуальні якості навчаємих;
 - єдність вимог викладачів щодо оцінювання роботи навчаємих у визначеній групі.
- Дотримання цих вимог забезпечує надійність процедури оцінювання.

Висновки

Мотивуюча роль оцінювання результатів освітньої діяльності не викликає сумніву. Однак занадто часте оцінювання (виставлення оцінок) призводить до того, що їх отримання стає для слухачів (курсантів) самоціллю. Відбувається зсув навчальної мотивації з самої діяльності, з її процесу і результату на позначку, яка може досягатися нечесними способами. Це призводить до згасання мотиву власне освітньої діяльності і до деформації розвитку особистості слухача. Тому в ряді провідних країн оцінки не виставляються взагалі, або замінюються лише тематичними формами обліку і контролю. Важливо, щоб в оцінці давався якісний, а не тільки кількісний аналіз навчальної діяльності, підкреслювалися позитивні моменти, зрушення в освоєнні навчального матеріалу, виявлялися не тільки причини недоліків, а перш за все причини успіхів, досягнень. Але не слід забувати, що оцінки мають так звану «юридичну» силу, тому роль об'єктивно виставленої оцінки дуже значна.

Перспективи подальших досліджень

Подальшими дослідженнями за цим напрямком є формування рекомендацій щодо урахування особливостей застосування різних методів та підходів до навчання під час організації навчання іноземним мовам у ВВНЗ ЗС України, а також оцінювання ефективності застосування різних видів контролю до навчаємих різних професійних категорій.

Список використаних джерел

1. *Пріоритети розвитку Збройних Сил України з урахуванням участі у гібридній війні 2015-2016* / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents>.
2. *Стандарти НАТО: переваги і складнощі переходу на них* / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: na.mil.gov.ua/61052-standarty-nato-perevagy-i-skladnoshhi.
3. *Корявцева, Н.Ф. Современная методика организации самостоятельной работы изучающих иностранный язык: Пособие для учителей.* / Н.Ф. Корявцева. - М.: АРКТИ, 2002. - 176 с.
4. *Логинов, И.В. Процесс оценивания: традиционный подход и актуальные инновационные тенденции (2014)* / [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <https://naukovedenie.ru/PVN614..>
5. *Ширишова, И.А. Оценивание учебных достижений студентов: современные технологии* Ученые записки Таврического національного университета имени В.И. Вернадского Серия «Проблемы педагогики средней и высшей школы». Том 26 (65). 2013 г. № 1. С. 205-215.
6. *Harris M. McCann P. Assessment.* – Oxford: Heinemann, 1996. – 152 p.
7. *Мухеев, А.И. Организация контроля и определение уровня сформированности умений аудировать иноязычный ряд при обучении в техническом вузе* / А.И. Мухеев // Записки Горного института, т. 163. - СПб.: СПбГИ(ТУ), 2005.- С. 134 - 136.
8. *Eyerer P., Hefer B. The Reformation of Technical Education through Project-orientated Education (Theoprax). Global J. of Engineering Education, 4,3, 2000.* - Pp. 281 - 286.
9. *Кудіна В.В. Педагогіка вищої школи* / В.В.Кудіна, М.І. Соловей, Є.С. Спіцин. – К.: Ленвіт, – 2009. – 213 с.

Рецензент: Колчін Р.В., к.т.н., Військова академія (м. Одеса)

ОСНОВЫ ДИАГНОСТИКИ И ОРГАНИЗАЦИИ ОЦЕНКИ ОБУЧЕННОСТИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В ВЫСШИХ ВОЕННЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Л. Семененко, О.Кондратенко, Н. Коркина, Ю. Добровольский, И. Целищев

Высокие требования к подготовке военного специалиста предусматривают повышение качества языкового образования слушателей военных вузов, которое возможно осуществить за счет реформирования неэффективных методик обучения иностранному языку. Причем, во время обновления и усовершенствования существующих методик, а также при разработке новых технологий обучения иностранным языкам необходимо учитывать специфику учебного заведения, закрытость и обособленность военной организации. С учетом указанных особенностей современная методика преподавания иностранного языка в военных вузах должна быть направлена на формирование профессиональной компетенции, и на развитие разносторонней личности, способной грамотно выражать свои мысли. Управление качеством военного образования включает реализацию адекватной существующим требованиям системы педагогических измерений. Совершенно очевидно, что назначение педагогических измерений, так или иначе, связано с контролем, учетом, диагностикой, исследованием, мониторингом, экспертизой, стимулированием, оценкой и отметкой. То есть, с такого рода действиями, механизмами, средствами, которые имеют свое отражение в образовательном процессе при изучении иностранных языков в высших военных учебных заведениях, необходимо иметь определенную основу их организации с целью обеспечения его целостности, производительности, направленности на развитие личности обучаемого. Поэтому изложенные в статье основы диагностики и организации оценивания обученности иностранному языку в высших военных учебных заведениях позволят определить главные особенности и принципы функционирования системы диагностирования и оценки иностранному языку в высших военных учебных заведениях.

Ключевые слова: иностранный язык, высшее военное учебное заведение, система педагогических измерений, контроль качества обучения, оценки обученности.

BASICS OF DIAGNOSTICS AND ORGANIZATION FOR EVALUATION OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING IN HIGHER MILITARY EDUCATION INSTITUTIONS

L. Semenenko, O. Kondratenko, N. Korkina, Y. Dobrovolsky, I. Tselishchev

High requirements for the training of a military specialist include improving the quality of language education for students of military universities, which can be achieved by reforming ineffective teaching methods in a foreign language. Moreover, when updating and improving existing methods, as well as when developing new technologies of teaching foreign languages, it is necessary to take into account the specifics of the educational institution, the closeness and isolation of the military organization. Given these features, modern methods of teaching a foreign language in military universities should be aimed at the formation of professional competence, and the development of a versatile personality, able to express their opinions competently. Quality management of military education involves the implementation of adequate pedagogical measurement system requirements. It is quite obvious that the purpose of pedagogical measurements is in one way or another connected with control, accounting, diagnostics, research, monitoring, examination, stimulation, evaluation and marking. That is, with such actions, mechanisms, tools, which are reflected in the educational process during the study of foreign languages in higher military educational institutions, it is necessary to have a certain basis for their organization in order to ensure its integrity, productivity, focus on the development of the learner's personality. Therefore, the basics of diagnosis and organization of foreign language learning assessment in higher military educational establishments will allow to determine the main features and principles of functioning of the foreign language diagnosis and assessment system in higher military educational establishments.

Key words: foreign language, higher military educational establishment, system of pedagogical measurements, quality control of training, assessment of learning.